

TERVEZET

.../2012. (...) EMMI rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet módosításáról

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 94. § (1) bekezdés h) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, továbbá az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § i) pontja szerinti feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet (a továbbiakban: R.) Melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

2. §

Az R. Melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

3. §

Az R.

a) bevezető részében a „63. §-ának (12) bekezdésében” szövegrész helyébe a „2. §-ában” szöveg,

b) 1. § (1) bekezdésében a „gimnáziumi és szakközépiskolai” szövegrész helyébe „középiskolai” szöveg,

c) 1. § (2) bekezdésében a „tantárgyak” szövegrész helyébe „vizsgatárgyak” szöveg, valamint a „vizsgatantárgy” szövegrész helyébe „vizsgatárgy” szöveg,

d) 1. § (3) bekezdésében a „vizsgatantárgyak” szövegrész helyébe „vizsgatárgyak” szöveg,

e) 1/A. §-ában a „szeptember-októberi” szövegrész helyébe „október-novemberi” szöveg lép.

4. §

Az R. Mellékletének

a) ÁBRÁZOLÓ ÉS MŰVÉSZETI GEOMETRIA cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege,

b) HANGKULTÚRA cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege,

c) HANGTANI ÉS AKUSZTIKAI ISMERETEK cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege,

- d) HORVÁT NEMZETISÉGI NYELV cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege,
- e) HORVÁT NYELV [horvát nyelven] HRVATSKI JEZIK cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege,
- e) A MAGYAR NÉPZENE ALAPJAI cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege,
- f) NÉMET NEMZETISÉGI NYELV cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege,
- g) NÉMET NEMZETISÉGI NYELV [német nyelven] DEUTSCH ALS NATIONALITÄTENSPRACHE cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege,
- h) SZLOVÉN NEMZETISÉGI NYELV cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege, valamint
- i) SZLOVÉN NEMZETISÉGI NYELV [szlovén nyelven] PODROBNE ZAHTEVE IN OPIS MATURETNEGA IZPITA SLOVENSKI JEZIK cím és az azt követő – a címhez rendelt, a soron következő címet megelőzően záródó részletes tartami követelmények, a vizsga leírása – szövege

hatályát veszti.

5.§

- (1) E rendelet – a (2)-(3) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.
- (2) E rendelet 4. §-a 2014. január 1-jétől lép hatályba.
- (3) E rendelet 2. §-a 2015. január 1-jén lép hatályba.

6. §

E rendelet 2015. január 2-án veszti hatályát.

Budapest, 2012. „ „

Balog Zoltán

1. melléklet a .../2012. () EMMI rendelethez

1. Az R. Mellékletének ANGOL NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

2. Az R. Mellékletének ANGOL NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím EMELT SZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

3. Az R. Mellékletének FRANCIA NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

4. Az R. Mellékletének FRANCIA NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím EMELT SZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

5. Az R. Mellékletének HORVÁT NEMZETISÉGI NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

6. Az R. Mellékletének HORVÁT NEMZETISÉGI NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím EMELT SZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

7. Az R. Mellékletének HORVÁT NYELV [horvát nyelven], II. OPIS ISPITA cím ISPIT SREDNJEG STUPNJA alcím Vrednovanje pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

8. Az R. Mellékletének HORVÁT NYELV [horvát nyelven], II. OPIS ISPITA cím ISPIT VIŠEG STUPNJA alcím Vrednovanje pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

9. Az R. Mellékletének NÉMET NEMZETISÉGI NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

10. Az R. Mellékletének NÉMET NEMZETISÉGI NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím EMELT SZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

11. Az R. Mellékletének NÉMET NEMZETISÉGI NYELV [német nyelven], II. BESCHREIBUNG DER PRÜFUNG cím MITTELSTUFE alcím Bewertung pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

12. Az R. Mellékletének NÉMET NEMZETISÉGI NYELV [német nyelven], II. BESCHREIBUNG DER PRÜFUNG cím OBERSTUFE alcím Bewertung pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

13. Az R. Mellékletének NÉMET NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

14. Az R. Mellékletének NÉMET NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím EMELT SZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

15. Az R. Mellékletének OLASZ NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

16. Az R. Mellékletének OLASZ NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím EMELT SZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

17. Az R. Mellékletének OROSZ NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

18. Az R. Mellékletének OROSZ NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím EMELT SZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

19. Az R. Mellékletének SPANYOL NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

20. Az R. Mellékletének SPANYOL NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím EMELT SZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

21. Az R. Mellékletének SZLOVÉN NEMZETISÉGI NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

22. Az R. Mellékletének SZLOVÉN NEMZETISÉGI NYELV, II. A VIZSGA LEÍRÁSA cím EMELT SZINTŰ VIZSGA alcím Értékelés pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

23. Az R. Mellékletének SZLOVÉN NEMZETISÉGI NYELV [szlovén nyelven], II. OPIS IZPITA cím IZPIT SREDNJE RAVNI alcím Ocenjevanje pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

24. Az R. Mellékletének SZLOVÉN NEMZETISÉGI NYELV [szlovén nyelven], II. OPIS IZPITA cím IZPIT VIŠJE RAVNI alcím Ocenjevanje pont harmadik franciabekezdésében a „10%” szövegrész helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„12%”.

2. melléklet a .../2012. () EMMI rendelethez

Az R. Melléklete a következő alcímmel egészül ki:

PSZICHOLÓGIA

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

A) KOMPETENCIÁK

TÉMÁK	KÖZÉPSZINT
1. Források használata és értékelése 1.1. Pszichológiai fogalmak ismerete és szaknyelv használata 1.2. Tudományos megközelítés sajátosságainak ismerete	Tematikus tájékozódás a nyomtatott és elektronikus ismeretterjesztő információ-forrásokban Tudja helyesen használni az alapvető pszichológiai fogalmakat. Tisztában van a tanult pszichológiai alapfogalmak jelentéstartalmával. Képes ismereteit világos nyelvi formában előadni. Tisztában van a pszichológia alapvető bizonyítási eljárásaival és a pszichológia szemléletmódjának fő vonásaival. A tanult kísérletek módszertani sajátosságait képes kiemelni és elemezni. Különbséget tud tenni a szakmai bizonyítékok és a nem kellően bizonyított tények köz.
2. Az értelmezés képessége	Képes fogalmak összefüggéseinek meglátására, pszichológiai jelenségek összekapcsolására. Képes fogalmak összefüggéseinek meglátására, életből vett példákon való bemutatására.
3. Megfigyelés képessége 3.1 Pszichológia ismeretek felhasználása a mindennapi életben	Irodalmi és filmélményeiben felismeri a tanult pszichológiai jelenségeket és ezeket képes összekapcsolni a tudomány által rendszerezett ismeretekkel. A tanult pszichológiai jelenségeket felismeri valós élethelyzetekből vett példákban. Képes az emberek és csoportok viselkedésének okait, az emberek közti kommunikáció és érintkezés jellemzőit példákban vagy a mindennapi életben felismerni, ezeket a jelenségeket a pszichológiai ismeretek összefüggéseiben szemlélni. A pszichológia tanult jelenségeire tud szemléletes példákat, analógiákat említeni saját tapasztalataiból. Képes a pszichológiai ismereteit összekapcsolni az egészséges életvezetés szempontjaival. Tud olyan pszichológiai tényezőket említeni, amelyek pozitív vagy negatív hatással voltak saját vagy más emberek életvezetésére Tud példát mondani arra, amikor a pszichológiai tudás hasznos volt egy helyzet megértésében vagy hatékonyabb kezelésében.
4. Rugalmas gondolkodás	Nyitottság az emberi megnyilvánulások megértésére, elfogadására.
5. Kritikai értékelés	Képes kritikusan viszonyulni a pszichológiai tartalmú információkhoz, tisztában van a tudományos bizonyítás alapvető kritériumaival. Képes önálló kérdésfelvetésre, véleményalkotásra, gondolatokról, ismeretekről, véleményekről személyes állásfoglalás kialakítására.

B) TÉMAKÖRÖK

TÉMÁK	KÖZÉPSZINT
1. A pszichológia mint tudomány	A pszichológia helye a társadalom és természettudományok rendszerében. A pszichológia tudományos eszköztára és fő vizsgálómódszerei: megfigyelés,

	kísérlet strukturált interjú és kérdőíves módszerek. A pszichológia alapterületei: I. Akadémikus pszichológia: - fejlődépszichológia, - személyiségpszichológia, - általános pszichológia, - szociálpszichológia. II. Alkalmazott pszichológia: a pszichológia lehetséges alkalmazásának területei. Pszichológia fő megközelítésmódjai: pszichoanalitikus, behaviorista, humanisztikus nézőpont.
2. Általános pszichológia: A lelki működés általános törvényszerűségei 2.1. Észlelés 2.2. Figyelem 2.3. Emlékezet 2.4. Tanulás	Az észlelés jelenségei: a felismerés, lokalizáció, távolsági jelzőmozzanatok szerepe a látás folyamatában, monokuláris és binokuláris látás, mozgás észlelése, észlelési konstanciák, illúziók (Ames-szoba, Emert utókép) A tanulás szerepe az észlelésben (Held: fordító prizmaszemüveg kísérlet). A figyelem: spontán és akaratlagos figyelem, a figyelem jellemzői (terjedelme, tartóssága, átvihetősége, elterelhetősége), korai és késői szűrés elmélete. A figyelem szerepe az észlelésben és annak fejleszthetősége. Az emlékezet jelenségei: Az emlékezet típusai: az explicit és implicit emlékezet fogalma Az emlékezés szakaszai: Kódolás, tárolás, előhívás. A rövid távú memória sajátosságai, kódolási folyamatai - eidetikus kép fogalma, - a memória kapacitása – előhívási problémák: elhalványulás, kiszorítás. A hosszú távú megőrzés: kódolási sajátosságai, előhívási hibák: interferencia, felejtés érzelmi összetevői, mélységi kódolás. Az emlékezeti zavarok: az amnézia típusai – retrográd és anterográd amnézia. Konstruktív emlékezet: sztereotípiák és sémák hatása (Loftus konstruktív emlékezet kísérlete). A tanulás fogalma és fajtái: Asszociatív tanulás a mindennapi életben: a klasszikus és instrumentális kondicionálás. - A klasszikus kondicionálás: Pavlov kísérletei, megerősítés, kioltás. - Az operáns kondicionálás: Thorndyke kísérletei, az effektus törvénye, Skinner kísérletei, formálás fogalma, averzív kondicionálás, a büntetés formái és hatásai a viselkedés szabályozásában. A komplex tanulás: mentális reprezentáció és kognitív térkép fogalma (Tolman kísérlete), Köhler és a belátásos tanulás fogalma. Következmények és tanulságok: A tanulással kapcsolatos fogalmak használhatósága bizonyos pszichés folyamatok magyarázatában gyermeknevelés, fóbia kialakulása, babonás viselkedés, jutalmazás szerepe a vonzalom és a függőségek kialakulásában. A tanulás és felidézés hatékonyságának fejlesztése: tanulásmódszertani alapelvek, a hatékony tanulás feltételei (külső és belső körülmények, motiváció), serkentő és gátló interferencia-hatás, struktúra, értelmes tanulás módszerei: tömbösítés, képzelet szerepe – mnemotechnikai módszerek: helyek módszere, kulcsszó módszer, PQRSZT.

2.5. Kognitív képességek	A tanulást befolyásoló képességek: A gondolkodás folyamatai: konvergens és divergens gondolkodás, analógiás gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás. Az intelligencia és a kreativitás fogalma, mérésének alapelvei. Az intelligencia hányados jelentése.
2.6. Aktivációs szint, módosult tudatállapotok	Az aktivációs szint fogalma és szerepe az érzelem, a motiváció és a teljesítmény alakulásában. Módosult tudatállapot fogalma, típusai: alvás, álom, álomelméletek. A napközben átélt eseményeknek, a külvilág ingereinek és az emlékeknek a szerepe az álomban. A pszichoanalízis álom értelmezése. A hipnózis fogalma, jellemzői, fajtái. A hipnózissal kapcsolatos kétélyek, a hipnabilitás fogalma. Az autogén tréning fogalma, hatásai.
2.7. Motiváció	A motiváció típusai, működése és szerepe a viselkedésszabályozásban: Alapvető és humánspecifikus motiváció, Maslow motiváció elmélete. Extrinsic és intrinsic motiváció jellemzői és egymásra hatása. Teljesítménymotiváció és igényszint, a siker és kudarc, valamint a visszajelzések hatása az igényszint alakulásában.
2.8. Érzelmek	Érzelmek kialakulása, az alapérzelmek fajtái, az érzelmek viselkedésre gyakorolt hatása. Kognitív kiértékelés szerepe az érzelmek alakulásában (Schachter-Singer kísérlet), James-Lange érzelem elmélete (faciális feedback kísérlet).
3. Szociálpszichológiai ismeretek 3.1. A társas kapcsolatok alakulása 3.2. Társas viselkedés 3.3. Attitűd 3.4. Társas megismerés 3.5. Vonzalom 3.6. Agresszív viselkedés 3.7. Nemi identitás és nemi szerep	Egyén és közösség viszonya, a csoporthoz tartozás előnyei és hátrányai. A csoportalakulás folyamata, a csoport hatása az egyénre: csoportnyomás, konformitás (Asch kísérlet). Engedelmesség a tekintélynek: (Milgram kísérlet) Külső elvárás és szerep hatása a viselkedésre (Zimbardo börtönkísérlete). Normaalakulás, normák szerepe a viselkedésre. Teljesítmény csoportban: serkentés, gátlás, társas lazulás. A segítő viselkedés alakulása és a segítő magatartást befolyásoló tényezők: felelősség megosztása, sürgetettség, normák, példa szerepe. Az attitűd fogalma, attitűdök szerepe a viselkedésszabályozásban, nézetek alakulása és a meggyőzés hatékonyságát befolyásoló tényezők. A társas megismerés fogalmai – sémák, sztereotípiák, holdudvar-hatás, elsőbbségi hatás, önbeteljesítő jóslat. A sztereotípiák és az előítéletek fogalma, kialakulásának magyarázatai, megnyilvánulási formái, csökkentésének lehetőségei. Egy gyakorlati példa: az integrált és a szegregált oktatás problémája. A személyközi vonzalom kialakulásának összetevői: fizikai vonzóság, közelség, ismerősség, hasonlóság. A rokonszenv és szerelem pszichológiája. A szerelem összetevői, típusai: szenvedély és társszerelem. Szerelem és szexualitás. Az agresszió fajtái: direkt-indirekt; antiszociális-proszociális agresszió. A nemi identitás kialakulása, a biológiai és társadalmi nem fogalma, nemi identitás, nemi szerep.

	Nehéz élethelyzetekkel való megküzdés, stressz és betegségek kapcsolata. Stressz keltő események: helyzetek bejósolhatósága és befolyásolhatósága. A stressz pszichológiai (szorongás, depresszió, tanult tehetetlenség) és élettani hatásai (harcolj vagy menekülj! válasz), Selye János alapján a krónikus stressz hatásai; megküzdés módjai. A lelki egészség megőrzése, a boldogság lehetséges forrásai. A boldogság (szubjektív jóllét) pszichológiája: étellel való elégedettség. A boldogság változása az élet során, kapcsolata a negatív és pozitív érzésekkel és tapasztalatokkal. Célok és boldogság kapcsolata. Boldogság és anyagi jólét viszonya.
6. Az alkalmazott pszichológia területei	A pszichológia alkalmazott területeinek felhasználási lehetőségei a mindennapi életben és az életvezetés, iskolapszichológia, tanácsadás, pszichoterápia, sport, reklám stb. területén. (Az egyes területek példákkal alátámasztott ismerete. Miben, hogyan és kinek segítenek a pszichológus szakemberek?).
6.1.Pszichológia a mindennapi élet területén	A média (pld. a tévé, internet) szerepe a mindennapi életben, életkori tényezők a média üzeneteinek megértésében.

Fogalmak és kísérletek

Témakör	Fogalmak	Kísérletek
1. A pszichológia mint tudomány	Akadémikus pszichológia, alkalmazott pszichológia, általános pszichológia, fejlődépszichológia, szociálpszichológia, személyiség lélektan, behaviorizmus, pszichoanalízis, humanisztikus pszichológia, naiv pszichológia, tudományos pszichológia. introspekción, megfigyelés, kísérlet, interjú, kérdőíves módszerek, kísérleti csoport, kontroll csoport, korreláció	
2. Az általános pszichológia	Észlelés: érzékelés, abszolút küszöb, különbségi küszöb, inger, receptor, észlelés, felismerés, lokalizáció, figura-háttér, perceptuális csoportosítás: közelség, hasonlóság, jó folytatás elve Távolsági jelzőmozzanat, monokuláris, binokuláris látás, észlelési konstancia, kontextushatás, alulról-felfelé és felülről –lefelé ható kognitív folyamatok, nagyság-távolság invarianciaelv	Emert utókép Ames-szoba Held: fordító prizmaszemüveg
	Figyelem: spontán és akaratlagos figyelem, figyelem terjedelme, figyelem tartóssága, korai figyelmi szűrés, késői figyelmi szűrés.	
	Tanulás: tanulás, klasszikus kondicionálás, reflex, feltétlen reflex, feltételes reflex, megerősítés, kioltás, instrumentális/operáns kondicionálás, effektus, formálás a kondicionálásos tanulás során, averzív kondicionálás, komplex tanulás, mentális reprezentáció, kognitív térkép, belátásos tanulás, utánzásos tanulás	Pavlov kísérletei kutyákkal Thorndyke kísérlete: problémadoz Skinner kísérlete: skinner-doboz Köhler csimpánz kísérlete Bandura agresszív viselkedés utánzás kísérlete
	Kognitív képességek: Konvergens, divergens gondolkodás, intelligencia, kreativitás, analógia, intelligencia hányados, alkotás fázisai Emlékezet: kódolás, tárolás, előhívás, implicit	

	memória, eidetikus kép, rövid távú memória, kapacitás, elhalványulás, kiszorítás, hosszú távú memória interferencia, szemantikus és epizodikus memória, retorgrád és anterográd amnézia, konstruktív emlékezet, tömbösítés, mnemotechnikai módszerek, helyek módszere, kulcsszó módszer, PQRST Módosult tudatállapotok: módosult tudatállapot, alvás szakaszai, REM, nonREM, freudi álomelmélet: manifeszt álmotartalom, látens álomgondolat, álommunka, cenzúra hipnózis, hipnábilitás, hipnózis indukció, poszthipnotikus szuggesztió, autogén tréning	
	Érzelmek: alapérzelmek, kognitív kiértékelés, arousal, faciális feedback Motiváció: motívum, motiváció, drive, alapvető/elsődleges motívumok, homeosztázis, humán motívumok, exploráció, manipuláció, altruizmus, szükségletek hierarchiája (Maslow), extrinziec és intrinziec motiváció, teljesítménymotiváció, igényszint, kudarckerülés, sikerorientáció	Schachter-Singer kísérlet faciális feedback kísérlet
3. A szociálpszichológia	csoportnyomás, konformitás, norma, szerep társas lazsálás attitűd, előítélet, séma, sztereotípa, holdudvarhatás, elsőbbségi hatás, önbeteljesítő jóslat, autoriter személyiség, társas identitás, kontaktus-hipotézis, kooperáció, integráció, szegregáció Segítő viselkedés, Felelősség megosztása, sürgetettség direkt-índirekt agresszió, antiszociális-proszociális agresszió, frusztráció-agresszió hipotézis, az agresszió katarzis-elmélete Rokonszenv, személyközi vonzalom: vonzóság, közelség, hasonlóság, ismerősség, szenvedélyszerelem, társszerelem Szexualitás: biológiai nem, nemi szerep, nemi identitás, nemi orientáció	Asch: csoportnyomás kísérlete Milgram: behódolás a tekintélynek Zimbardo börtönkísérlet Dartley és Batson: sürgetettség kísérlete: Az irgalmas szamaritánus
4. Kommunikáció	Verbális és nonverbális kommunikáció, mimika, gesztikuláció, proxemika, zónatávolságok, posztuláris kommunikáció, posztuláris tükörjelenség, empátia	
5. Fejlődéspszichológia	Öröklés és környezet interakciója, kritikus periódus Szocializáció: családi és intézményi temperamentum, könnyű, nehéz, lassan felmelegedő temperamentum, karakter kötődés, biztonságos, bizonytalan/ambivalens, bizonytalan/elkerülő, dezorganizált, idegen helyzet teszt normatív krízis, identitás, szerepdiffúzió, moratórium, korai zárás	Harlow majomkísérlete Ainsworth idegen helyzet teszt
6. Személyiséglélektan	Típus, vonás, extravertió, introvertió Big Five személyiségelmélet, Freud elméletének alapfogalmai: id, ego, superego, tudattalan, tudatelőttés, libido, pszichoszexuális fejlődés, ödipális komplexus	

	Humanisztikus elmélet: önmegvalósítás, szükségletek hierarchiája, hiány-és növekedési szükséglet Énkép: szubjektív én, objektív én, elvárt én, ideális én, nem kívánt én skizofrénia, személyiségzavar, függőség, abúzus, szertolerancia, elvonási tünet	
	stressz, stresszor, befolyásolhatóság, bejósolhatóság, tanult tehetetlenség, harcolj vagy menekülj válasz, megküzdés mentális egészség, pozitív pszichológia, szubjektív jóllét, élettel való elégedettség	Seligman: tanult tehetetlenség kísérlete
7. Alkalmazott pszichológia	óvoda-és iskolapszichológia, életvezetési tanácsadás, pszichoterápia	

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	15 perc
90 pont	60 pont

A vizsgán használható segédeszközök

Középszint		
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	NINCS	NINCS
A vizgabizottságot működtető intézmény biztosítja	NINCS	B tételsornak megfelelő technikai segédeszközök

Nyilvánosságra hozandók

Középszint		
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
Anyag	NINCS	A tételsor A B tételsorhoz: irodalmi művek jegyzéke
Mikor?	NINCS	jogszabály szerint

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Középszint					
Írásbeli vizsga			Szóbeli vizsga		
180 perc			15 perc		
Feladatlap			egy A és egy B altétel kifejtése		
Fogalom	Kísérlés	Rövid esszé	Hosszú esszé	A altétel	B altétel
25 pont	15 pont	15 pont	35 pont	45 pont	15 pont
90 pont			60 pont		

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk. A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszés szerint oszthatja meg az egyes feladatok között és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az írásbeli vizsga feladatlapja négy részből áll:

1. Öt pszichológiai fogalom szabatos meghatározása.
2. Egy kísérlet leírása, és a kísérlet tanulságainak összefoglalása.
3. Egy rövid esszékérdés kifejtése: egy pszichológiai jelenség bemutatása kb.150-200 szóban (kb. 20-30 sor).
4. Egy átfogó (hosszú) esszékérdés kifejtése kb. 300-400 szóban (kb. 40–50 sor)

A 3. illetve 4. részben a vizsgázónak a megadott 2 rövid, illetve 2 hosszú esszékérdésből 1-1 kell kiválasztania és kifejtenie

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés központi javítási-értékelési útmutató alapján történik, az értékelés során csak egész pontok adhatóak.

A feladatlap megfelelő helyén a vizsgázónak meg kell jelölnie, melyik feladatot választotta. Ezt a felügyelő tanárnak a vizsgadolgozat beszedésekor ellenőriznie kell. Amennyiben ez nem történt meg, és a választás ténye a dolgozattól sem derül ki egyértelműen, akkor minden esetben az első választható feladat megoldását kell értékelni.

Fogalom meghatározás:

a fogalom helyes meghatározása, szaknyelvi megfogalmazás	2 pont
a kifejtés részletessége	a javítási-értékelési útmutatószerint (1-6 pont)
összesen	25 pont

Kísérlet leírás és a tanulságok összefoglalása

a kísérlet lényeges pontjainak említése	6 pont
a kísérlet céljának világos leírása, a szöveg koherenciája, szaknyelvi megfogalmazás	6 pont
a tanulságok, kritikus pontok kifejtése	3 pont
összesen	15 pont

Rövid esszé

a témához tartozó kulcsfogalmak említése és szakszerű használata	a javítási-értékelési útmutató szerint (20-30%)
a kulcsfogalmak helyes definiálása és tartalmának kifejtése	a javítási-értékelési útmutató szerint (20-30%)
gyakorlati példa említése	a javítási-értékelési útmutató szerint (15-25%)
a leírás koherenciája (logikus felépítés) szaknyelvi megfogalmazás	a javítási-értékelési útmutató szerint (15-25%)
összesen	15 pont

Hosszú esszé

a témához tartozó kulcsfogalmak említése	a javítási-értékelési útmutató szerint (20-30%)
a kulcsfogalmak helyes definiálása és használata	a javítási-értékelési útmutató szerint (20-30%)

gyakorlati példa említése	a javítási-értékelési útmutató szerint (15-25%)
a leírás koherenciája (logikus felépítés) szaknyelvi megfogalmazás	a javítási-értékelési útmutató szerint (15-25%)
összesen	35 pont

Szóbeli vizsga

Általános szabályok

A középszintű szóbeli vizsga tételsorának összeállításáról a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik.

A tételsor A és B tételsorból áll, melyekből külön-külön húz a vizsgázó, előbb az A, majd a B altételt kell a vizsgázónak kifejtenie. Mind az A, mind a B altételt a vizsgázónak önállóan kell kifejtenie. Közbekezdni csak akkor lehet, ha teljesen helytelen úton indult el, vagy nyilvánvaló, hogy elakadt.

Az A altétel kifejtésére 10 perc, a B altételre 5 perc áll a felelő rendelkezésére. A vizsgázó az A és B altételt tetszőleges sorrendben fejti ki.

Az A tételsor 20 altételből, a B tételsor minimum 7, maximum 20 altételből áll, a B altételek száma az adott vizsgaidőszakban vizsgázók számának minimum 1,5-szerese, 13 vizsgázónál több vizsgázó esetén 20 tétel.

Mind az A, mind a B tételsor esetén az altételeket 20 %-ban (4 A illetve 2-4 B altétel) módosítani kell.

A szóbeli tételsorok tartalmi és formai jellemzői

Az A tételsor az elméleti tudást kéri számon, a feladat a részletes vizsgakövetelmények alapján előre megadott nagyobb témakörök egy részterületének ismertetése. Az A tételsornak a részletes követelményekben megadott valamennyi témakört le kell fedniük az alábbiak szerint:

- minimum 1-1 altételnek az 1. illetve 6. témakörre kell épülnie
- minimum 2-2 altételnek, a 2-5. témakörökre kell épülnie
- a többi 10 tétel a 6 témakörből tetszőlegesen állítható össze.

A B tételsor a gyakorlati jellegű feladat, mely a tanultak alkalmazását kéri számon a mindennapi gyakorlatban.

A B altételek lehetséges feladattípusai:

1. Irodalmi mű egy kijelölt részletének adott szempontú elemzése
2. Fényképek vagy filmrészlet alapján kommunikációs gesztusok felismerése
3. Újságcikknek látszó szöveg kritikus elemzése - szakmailag hitelesnek, tudományosnak tűnik vagy nem.
4. Pszichológiai jelenség azonosítása

A szóbeli vizsgarész értékelése

A vizsgázó teljesítményének értékelése az egyéni értékelőlapon történik, amely tartalmazza a felelet elvárt összetevőit (beleértve a kifejtést is), az ezekre adható maximális részpontoszámokat és a vizsgázó által kapott részpontoszámokat, továbbá az elért összpontoszámot.

Az altétel kifejtése

a témához tartozó kulcsfogalmak említése a kifejtés során	5 pont
a kulcsfogalmak helyes definiálása és használata	5 pont
a témakör alpontjainak kifejtettsége	10 pont
a belső összefüggések és tanulságok említése	10 pont
gyakorlati példa említése	5 pont
kifejtés koherenciája (logikus felépítés)	5 pont
szaknyelv helyes használata, gördülékeny és szabatos megfogalmazás	5 pont
összesen	45 pont

B altétel kifejtése

a pszichológiai jelenség helyes azonosítása	5 pont
a pszichológiai ismeretek alkalmazása, a gyakorlati példa elemzése, helyes értelmezése	6 pont
szaknyelv helyes használata, gördülékeny és szabatos megfogalmazás	4 pont
összesen	15 pont